

BURSA İLİ TEMSİLCİLİĞİMİZDEN HABERLER...

FLASH TV'nin 30 Eylül 1995 Günü düzenlediği BEYAZ MASA programında Bursa İl Temsilcimiz K.Atılıhan ÖGE'nin konuşma metninin özeti aşağıdadır...

Flash TV'nin 1992 yılından Temmuz ayına kadar, hava kirliliği konusunda izlemiş olduğu tavrı taktirle karşıladığımızı, ancak birkaç aydan beri maden mühendislerinin kömür ile ilgili görüşlerine uyguladığı sansürü de kınadığımızı belirtmek isterim. Flash TV'nin bu son iki aylık dönem hariç hava kirliliği politikasını uygulamaya devam etmesini diliyorum.

Hava kirliliği atmosferde kirleticilerden birinin veya birkaç tanesinin canlıların sağlığına zarar verecek miktarda ve sürede bir arada bulunmasıdır. Buna göre hava kirliliği olayının ortaya çıkması için kirleticinin miktarı ve süresi önemlidir.

Bu nedenle yalnız kömür değil yanan herşey havayı kirletmektedir. Önemli olan kirliliği makul ve kabul edilebilir düzeyde tutmaktır.

Hava Kalitesini Koruma Yönetmeliği'nin 45. maddesi hava kirliliğinin azaltılması amacıyla katı, sıvı, gaz yakıtların üretilmesini pazarlanmasını, ithal edilmesinin ve bunların iyileştirilmesi ile ilgili işlemleri yaptırma yetkisini ETKB'na vermiştir. ETKB da bu hükme uygun olarak 1995/1 sayılı genelgeyi yayınlamıştır. Burada hava kirliliği açısından iller üç gruba ayrılmıştır. Bursa 2. derecede hava kirliliği olan iller sınıfında bulunmaktadır.

BURSAYI NELER BEKLİYOR BU KIŞ NELER OLACAK

Şu anda Bursa'da kullanılan ve biten veya bitmek üzere olan ithal kömür üzerine uzun uzun konuşmanın hiçbir anlamı yok ancak bu seneye kadar -18 mm boyutunda kömür miktarının % 25-30 düzeyinde olması nedeniyle bu kömürün standartlara uymadığını söyleyebiliriz. Bu Bursa halkının ödediği her 1.000.000 TL'nin 250.000 TL'sini havaya atılması demektir. Bu olay üç sene boyunca yaşanmış ve kömür elenmeden satılmıştır.

Bursa'yı neler bekliyor, bu kış neler olacak konusuna gelince. Bu tamamen belediyenin veya valiliğin alacağı kararlara bağlı olacaktır. Konuyu iki yönden ele alabiliriz.

A- Mahalli Çevre Kurulu'nun şu anda uyguladığı karar devam ederse yani belediyenin ithal kömürü bittikten sonra yine Bursa'da sadece ithal kömür satılacak kararı devam ederse;

1- Geçmiş dönemde kömür bağlantısı önceden yapıldığı halde Bursa iki ay gibi bir süre kömürsüz kalmıştır, yine belli bir süre kalabilir.

2- Yeni gelecek olan ithal kömür (belediye elindeki kömürü bir an önce bitirmek istediğinden ucuza sattığı için) şu anki kömürden daha pahalı olacaktır.

3- Türkiye'ye çeşitli adlar altında ithal kömür girmiştir. Bunlardan birisi Bursa'da da satıldığı ifade edilen petrokokun, ucuz olması nedeni ile daha çok girmesi olasılığıdır.

ETKB'nın genelgesi doğrultusunda karar alınır: Standardı belirlenen ve yasal olan kömürler normal fiyatlarından Bursa'da satılacaktır. Yasal olmayan kömürlerle, standardı belirlenmiş serbest kömür fiyatları arasında büyük farklılık olmayacağından vatandaş riski göze alıp yasal olmayan kömür getirme gereği duymayacak ve yasal olmayan kömürün Bursa'ya girmesi azalmış olacaktır.

4- Yasal olmayan yollardan giren kömür miktarı (ya kömür bulunmadığı için ya da yeni gelecek ithal kömür pahalı olacağı için) artacaktır. Bu kömürler de Bursalı'ya normal fiyatının üstünde bir fiyatla satılacaktır.

B- ETKB'nın genelgesi doğrultusunda karar alınır:

Standardı belirlenen ve yasal olan kömürler normal fiyatlarından Bursa'da satılacaktır. Yasal olmayan kömürlerle, standardı belirlenmiş serbest kömür fiyatları arasında büyük farklılık olmayacağından vatandaş riski göze alıp yasal olmayan kömür getirme gereği duymayacak ve yasal olmayan kömürün Bursa'ya girmesi azalmış olacaktır.

ÖNERİLER

Çok kısa vadede önemli bir öneri getirilemez. Ancak ETKB'nın genelgesi doğrultusunda Mahalli Çevre Kurulu karar alarak standardı belirlenmiş yerli kömürlerin satışına izin vermelidir.

Bursa'da satışına izin verilecek olan kömürlerin denetimleri belediyede oluşturulacak bir birim ile veya Odamız ile belediyenin yapacağı bir protokol çerçevesinde olmalı, denetimlere ocaklardan başlanmalıdır.

Hava kirliliği ile mücadelenin uzun süreli olması gerekmektedir. Bunun en güzel örneği Los Angeles'da yaşanmıştır. Yapılan mücadelede, nüfus üç kat, araç sayısı dört kat artmış olmasına rağmen başarılı olunmuştur. 1940'lı yıllarda mücadeleye başlanmış ve ilk yapılan iş; ağır endüstri, dökümhaneler, motorlu taşıtlar, bahçelerdeki çöp fırınları ve hatta ürünlerini dondan korumak için yakılan ateşleri de kapsayan hava kirliliğinin temel kaynaklarını araştırıp belgelemek olmuştur.

Süreç içinde çeşitli önlemler alınmış ve iki birim oluşturulmuş. Hava Kalitesini Kontrol Dairesi, Çevre Koruma Ajansı. Her iki birimin de görevleri ayrı ayrı belirlenmiş, otomotiv emisyonlarının azaltılmasında

- Temiz yakıt kullanılmasının teşvik edilmesi

- Egsozlardan çıkan gazların temizlenmesi

- Ortak araba kullanımının ve toplu

BURSA İLİ TEMSİLCİLİĞİMİZDEN HABERLER...

taşımacılığın teşvik edilmesi,

konularında başarılı oldukları görülmüştür.

Hava Kalitesini Kontrol Da-iresi, günümüz teknolojileri ile başarılıbilecek ve 1996 sonuna kadar kabul edilmesi gereken 135 öneri sunmuş ve bu önlemler motorlu taşıtların, küçük işletmelerden, hatta bahçe mangallarından kaynaklanan kirliticileri sınırlandırmayı azaltırken, elektrik şirketlerinin, düşük kirlenme değerine sahip fırınlar ve elektrik santrallerindeki azot oksit miktarını azaltan katalizör yerleştirmesini, bahçedeki mangallardan kaynaklanan kirliliğin yeniden formüle edilen kömür tutuşturucu sıvısı ve mangal yakmak için başka ürünlerin evlerde kullanılması ile azaltılmasını öngörüyor.

Bursa'ya baktığımızda yapılan iki çalışma görülmektedir.

1- Doğalgaz kullanılmasının yaygınlaştırılması,

2- Yerli kömürün yasaklanarak, sadece belediyenin getirdiği ithal kömürün kullanılması kararı alınarak uygulanmaya çalışılmıştır.

Uygulanmaya çalışılmıştır diyorum zira bu karar evlerinde kömür yakanlarla Marmara Linyitleri İşletmesi ve Merinos'a uygulanmıştır. Bunu da nereden çıkartıyorsunuz diyebilirsiniz, bundan önceki Beyaz Masa programında T. Çilingir teknolojileri nedeniyle doğalgaza dönemeyen sanayicilerin yerli kömürle ithal kömürü karıştırarak kullandığını beyan etmiştir. Bursa'da sanayicinin 500 000 ton kömüre ihtiyacı vardır. Belediye geçen sene 80 bin ton kömür satmıştır. Bu durum denetimlerde çifte standart uygulandığını göstermektedir.

Bu durumda Bursa'da öncelikli olarak

- Nerede, neyin ne kadar yakıldığı saptanmalıdır.

-Kirlilik haritası çıkartılmalıdır.

Odamız Bursa İl Temsilciliğinin 3 Ekim 1995 tarihli "Hava Kirliliği ve Kömür" konusundaki basın açıklamasının tam metni...

Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği'nin 45. maddesinde "Katı, sıvı ve gaz yakıtlar ancak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hava kirliliğinin azaltılması amacı ile tesbit edilen özelliklere uygun olduğu takdirde üretilebilir, pazarlanabilir veya ithal edilebilir. ETKB bu amaçla yakıtların kimyasal özellikleri ve sonradan eklenen katkı maddelerinin azami miktarını belirleyebilir, hava kirliliğini azaltacak bazı katkı maddelerinin eklenmesini ve veya satışa sunulmadan önce yakıtların belirli işlemlerden geçirilmesini emredebilirler. Bu faaliyetler Çevre Bakanlığı ile koordinasyon içinde yürütülür" hükmü mevcuttur. Bu madde hükmüne uyumlu olacak şekilde yerli linyit kömürlerinin kullanımı ile ilgili olarak ETKB'nın no.lu genelgesi yürürlüğe konmuştur.

Söz konusu genelgede iller hava kirliliği bakımından üç gruba ayrılmıştır.

1- *Hava kirliliği 1. derecede yoğun olan iller* dahilinde özellikleri Çevre Bakanlığınca belirlenmiş olan ithal kömürün yanısıra

Alt sınır değeri: 5000 kCal/kg (Kuru Bazda), **Nem değeri:** % 20 Max. (Satışa sunulan kömürde), **Yanar kükürt:** % 1.3 Max. (Kuru Bazda), **Ebat:** 200 mm üst sınır, 18 mm alt sınır % 10 tolörans

Yerli linyit kömürleri ile kömür briketlerinin kullanılması

2. *Hava kirliliği 2. derecede yoğun olan illerde* ithal kömürün yanısıra

Alt sınır değeri: 4500 KCal/kg (Kuru Bazda) , **Nem değeri:** % 25 Maks. (Satışa sunulan kömürde), **Yanar kükürt:** % 1.7 Maks. (Kuru Bazda), **Ebat:** 200 mm üst sınır, 18 mm alt sınır % 10 tolörans,

3. *Hava kirliliği 3 derecede yoğun olan illerde* ithal kömürün yanısıra,

Alt sınır değeri: 4000 KCal/kg (Kuru Bazda) , **Nem değeri:** % 25 Maks. (Satışa sunulan kömürde), **Yanar kükürt:** % 2.2 Maks. (Kuru Bazda), **Ebat:** 200 mm üst sınır, 18 mm alt sınır % 10 tolöranslı linyit kömürlerinin kullanılması,

4- Isınmada ithal veya yerli linyit kömürü kullanılması halinde kalorifer kazanı yakma talimatnamesine uygun olarak bu konuda görevli personelin mahalli idareler kanalı ile hava kirliliğine yol açmayacak şekilde faaliyet göstermesinin temini ve denetlenmesi,

5- Konutlarda ve endüstride kullanılan yakma sistemlerini işleten personelin gerekli eğitimlerinin ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde sağlanması kalorifer sanayi kazanlarını işleten ve ateşçi belgesi bulunmayan personelin çalıştırılmaması için sürekli ve etkin denetim önlemlerinin alınması,

6- Yeni yerleşim alanlarında yapılmakta olan binaların gerek proje gerekse iskan ruhsatı aşamasında ısı yalıtım yönetmeliğinin öngördüğü şartların sağlanması buna uymayanlara gerek inşaat gerekse oturma safhasında izin verilmemesi bu hususta belediyelerin gerekli denetimleri titizlikle uygulaması hususlarında,

Bilgi ve gereği hükmü getirilmiştir.

Ancak bu genelge doğrultusunda Bursa Mahalli Çevre Kurulunca henüz bir karar alınıp uygulamaya konulmamıştır. Daha önceki dönemde ithal bağlantısı yapıldığı halde Bursa iki ay gibi bir süre kömürsüz kalmışken sadece belediyenin getirdiği ithal kömürün satılmasına izin verilmesi Bursalıları iki şekilde etkileyecektir.

1- Kış ortasında kömür bulamama ya da çok pahalı kömür temini,

2- Bursa'ya ucuz ve kalitesiz yakıtların girmesi,

Bu nedenlerden dolayı **Çevre Kurulu toplanarak ETKB'nın 1995/1 sayılı genelgede belirlediği özellikleri taşıyan kaliteli yerli kömürlerin Bursa'ya girmesini sağlamalıdır.**